

Gęstość kości i inne czynniki ryzyka złamań pozakręgosłupowych u mężczyzn i kobiet: wyniki badania European Prospective Osteoporosis Study (EPOS)

**XI Zjazd Polskiego Towarzystwa Osteoartrologii i Polskiej Fundacji Osteoporozy
V Krakowskie Sympozjum Osteoporozy
Kraków 27-29.09.2001**

Streszczenia:

wersja polska

Materiały kongresowe: STRESZCZENIA, s36-37.

Druk: Drukarnia Skinder, ISBN – 83-904008-5-5

wersja angielska

Osteoporosis International 2001; vol. 12 (Suppl 1), s6.

L12

GĘSTOŚĆ KOŚCI I INNE CZYNNIKI RYZYKA ZŁAMAŃ POPZAKRĘGOSŁUPOWYCH U MĘŻCZYZN I KOBIET: WYNIKI BADANIA EUROPEAN PROSPECTIVE OSTEOPOROSIS STUDY (EPOS)

AA Ismail, L Benevolenskaya, J Cannata, J Dequeker, R Eastell, JA Falch, D Felsenberg, C Gennari, S Havelka, K Hoszowski, I Jajic, H Kröger, A Lopes Vaz, R Lorenc, M Lunt, G Lyritis, P Masaryk, T Miazgowski, HAP Pols, G Poor, S.R. Pye, D M Reid, H Schatz, C Scheidt-Nave, JJ Stepan, C Todd, K Weber, A Woolf, A.J. Silman, T.W. O'Neill, J. Reeve*.

*Strangeways Research Laboratory, Worts Causeway, Cambridge CB1 8RN UK

Złamania pozakręgosłupowe u mężczyzn i kobiet powyżej 50 roku życia

przyczyniają się do znaczącej zachorowalności, w niektórych przypadkach do długotrwałej utraty czynności, mają także znaczące następstwa ekonomiczne; do tej pory słabo jednak poznano czynniki, które określają populacyjne ryzyko takiego złamania. Do badania włączono mężczyzn i kobiety w wieku 50-79 lat wybranych za pomocą spisów ludności z 32 ośrodków europejskich. Uczestników badania zaproszono do wypełnienia ankiety z udziałem ankietera, która zawierała pytania dotyczące różnych czynników dotyczących życia codziennego oraz czynników hormonalnych. Dalszą kontrolę uczestników przeprowadzano za pomocą ankiet wysyłanych pocztą, w celu poznania częstości przypadkowych złamań. Zgłaszane przez pacjenta złamania w miarę możliwości potwierdzano badaniem radiologicznym, przez lekarza pierwszego kontaktu lub wywiad. Związek pomiędzy podstawowymi czynnikami prognozującymi a późniejszym ryzykiem złamania części dystalnej przedramienia lub innych rodzajów złamań oceniano za pomocą modeli badań statystycznych wg Coxa. Do analizy tej włączono ponad 13000 mężczyzn oraz kobiet (średni wiek 63 lata). W czasie obserwacji o czasie trwania średnio 3 lata u 152 kobiet stwierdzono złamanie części dystalnej przedramienia. Po dopasowaniu grup wiekowych, regularne przechadzki (ponad 1 godz. dziennie) wiązały się ze zwiększonym ryzykiem złamania ($p < 0.01$), podobnie jak starszy wiek pokwitania ($p = 0.05$) (O'Neill i wsp. ASBMR 2001). Zauważono również istotne różnice w ryzyku pomiędzy centrami badawczymi, których nie można wytłumaczyć czynnikami ryzyka zidentyfikowanymi na podstawie ankiety. Około połowa kohorty miała wykonane badania densytometryczne kręgosłupa lub szyjki kości udowej metodą DEXA, ich wyniki były kalibrowane krzyżowo używając fantomu kręgosłupa (European Spine Phantom). W czasie tego referatu omówiony zostanie wpływ niskiego BMD na ryzyko wystąpienia złamań pozakręgosłupowych ze zwróceniem uwagi na styl życia i hormonalne czynniki ryzyka jak i nie biorąc tych czynników pod uwagę.

L12

BONE DENSITY AND OTHER RISK FACTORS FOR NON-SPINE FRACTURE IN MEN AND WOMEN: RESULTS FROM THE EUROPEAN PROSPECTIVE OSTEOPOROSIS STUDY (EPOS)

A. A. Ismail, L. Benevolenskaya, J. Cannata, J. Dequeker, R. Eastell, J. A. Falch, D. Felsenberg, C. Gennari, S. Havelka, K. Hozowski, I. Jajic, H. Kroger, A. Lopes Vaz, R. Lorenc, M. Unt, G. Lyritis, P. Masaryk, T. Miazgowski, H. A. P. Pols, G. Poor, S. R. Pye, D. M. Reid, H. Schatz, C. Scheidt-Nave, J. J. Stepan, C. Todd, K. Weber, A. Woolf, A. J. Silman, T. W. O'Neill, J. Reeve*.

*Strangeways Research Laboratory, Worts Causeway, Cambridge CB1 8RN UK

Non-spine fractures in men and women over 50 years of age result in considerable morbidity, in some cases long term loss of function and have considerable economic consequences; yet the factors which determine risk of fracture in populations are poorly understood. Men and women aged 50-79 years were recruited from population registers in 32 European centres. Subjects were invited to attend for an interviewer administered questionnaire which included questions about various lifestyle and hormonal factors. Subjects were followed up using a postal questionnaire to ascertain the occurrence of incident fractures. Self-reported fractures were confirmed, where possible, by radiograph, attending physician or interview. The relationships between baseline predictors and future risk of distal forearm and other types of fracture were assessed using Cox proportional hazards models. Over 13000 men and women (mean age 63 years) were included in this analysis. During a median follow-up time of 3.0 years, 152 women sustained a distal forearm fracture. After age adjustment, frequent walking (>1 hour per day) was associated with an increased risk of fracture ($P < 0.01$) as was an older age at menarche ($P = 0.05$) (O'Neill et al ASBMR 2001). There were also significant differences in risk between investigational centres which were not accounted for by risk factors identified from the questionnaire. About half the cohort had a measurement of spine or hip bone density using DXA, the results of which were cross calibrated with the European Spine Phantom. In this presentation the effect of low BMD on non-spine fracture risk, with and without adjustment for lifestyle and hormonal risk factors, will be discussed.